

Sisällys

Kiitokset 7

1 KÄÄNNÖSHISTORIOITSIJAN MAASTOTUNNUSTELUJA 9

Ihminen sodassa 12

Kiintopisteitä 21

Karttamerkkejä 27

Rajanvetoja 38

2 SUOMALAISSAKSALAINEN YHTEISTOIMINTA 1941–1944 42

Yhteistoiminnan pelintekijät 46

Aseveljeyden dramaturgia 51

3 ASEVELJEYDEN MONIKIELISYYS JA SIVIILILINKIT 63

Vieraskieliset sanat iskeytyivät tajuntaan 65

Aseveljen vieraat tavat 72

Kielitaito pääomana 80

Sanakirjoista 100

4 ASEVELJEYDEN SOTILAALLISET TUKIRAKENTEET 107

Henkilöstön määrä ja tarve 112

Taustat ja valintakriteerit 120

Yhteyshenkilöiden ja tulkkien monitoimisuus 126

5 SELUSTAN KÄÄNTÄJÄT, TULKIT JA JUOKSUPOJAT 140

Kauttakulkuliikenteen järjestelytoimiston kanslistit 143

Toimisto X – yhteysesikunnan käännöstoimisto 146

Organisation Todtin suomalaisvahdit 165

Paikalliskomendanttien tulkit 170

Ilmavoimien ”joka paikan höylät” 182

6 RINTAMAN YHTEYSMIEHET 193

Etulinjojen linkit 194

Korsujen käännskoneet 217

Tasapainoilua tiedonvälityksessä 226

Kenraalien oikealla puolella 231

Tarkkailija vai vakooja? 243

7 KULTTUURIEN JA AATTEIDEN TULKIT 255

- Kahden normin välissä 257
- Aseveljen vähäiset tiedot Suomesta 266
- Väärä kuva maasta ja sen kansasta 273
- Propagandaupseeri Börje Sandberg ottaa ohjat 279
- Suomalaista luettavaa saksalaisille sotilaille 284
- Rintaman joukkotiedotusvälineet ja Suomi-propaganda 294
- ”Suomen lippu on valkoinen ja sininen. Saksan värit ovat musta, valkoinen ja punainen” 299
- Propagandan tilinpäätös 303

8 NAISIA JA SIKOJA ROVANIEMEN KADUILLA 307

- ”Yhtä ja toista” 310
- Yhteysupseerin käännöskritiikkiä 317
- ”Dies und das” 319
- Paljon melua käänöksellä? 324

9 TUOKIOKUVIA ASEVELJEYDEN RAUNIOILTA 326

- ”Also will Finnland ’lopu’ machen” 328
- Norjasta Hankoon 330
- Taas puhuttiin kielillä 333
- Hitlerin häpäisy 336

10 80 VUOTTA MYÖHEMMIN – SOTA JA ASEVELJEYS KÄÄNNÖSHISTORIOITSIJAN SILMIN 341

- Lähteet 349
- Kirjoittaja 362
- Abstract 363
- Henkilöhakemisto 364